

strpěti, by žalovaný došel realizací těchto věcí zaplacení své pohledávky. Naopak jsou zde předpoklady pro úspěšnou žalobu ve smyslu §u 37 ex. ř. Dle tohoto zákonného předpisu může třetí osoba podatí proti exekuci odpor, tvrdí-li, že ku předmětu dotčenému exekucí má právo, jež nedopouští výkonu exekuce. Účelem žaloby dle §u 37 ex. ř. jest tedy ochrana takových práv proti újmám, jež jim hrozí z vedení exekuce proti jiné osobě jako povinné. Touto třetí osobou jest rozuměti každou osobu, různou od osoby povinného. Může jí býti tudíž i ten, kdo jest spoludlužníkem povinného, ba i ten, kdož jako spoludlužník jest uveden v rozsudku, jen pokud proti němu nebyla povolena exekuce, poněvadž exekuce může se provésti jen proti tomu, proti komu byla povolena. Zákon dopouští z praktických důvodů, by exekuční zájem byl proveden na všech věcech, jež jsou v moci povinného, pokud nejsou z exekuce vyloučeny (§ 253 první odstavec a § 250 až 252 ex. ř.). Exekucí má však vymáhající věřitel dojíti uspokojení své vykonatelné pohledávky ze jmění povinného. Proto, tvrdí-li jiné osoby při zabavování, že mají k věcem v zájemním protokolu sepsaným taková práva, jež by nedopouštěla výkonu exekuce, mají býti tyto nároky poznamenány v zájemním protokolu (§ 253 třetí odstavec ex. ř.) a k uplatnění jejich slouží žaloba dle §u 37 ex. ř. Takovým nárokem, k jehož ochraně slouží tato žaloba, jest především vlastnické právo na předmětech vzatých do exekuce, jež činí výkon exekuce na nich nepřipustným. Toto právo tvrdila žalobkyně, a nebylo jí ani upíráno. Proti žalobkyni nebyla však exekuce povolena, neboť žalovaný si proti ní ani nevydobil ještě exekučního titulu. Jest tedy nepřipustno, by žalovaný došel uspokojení své, jen proti manželu žalobkyně vykonatelné pohledávky exekucí, povolenou pouze proti němu. Může-li ochrany dojíti touto žalobou i ten, kdo jest spoludlužníkem povinného, nebo dokonce jako takový byl poznačen již v exekučním titulu, nebo ten, proti němuž exekuční titul působí již mocí zákona, jenž však není povinným, protože nebylo dosud proti němu dosaženo povolení exekuce, může tím méně úspěšná žaloba býti odpírána žalobkyni v tomto případě. K odůvodnění tohoto odepření žalobního úspěchu se uvádí, že žalobkyně podepsala prohlášení svého manžela ze dne 14. září 1923, s jehož obsahem byla prý srozuměna. Domnívá-li se však žalovaný, že i proti ní nabyt nároku na splnění závazku a vydáním věcí na zřízení zástavy, musil by teprve žalobou zjednatí tomuto nároku průchod a, nabyv takto zástavního práva, uplatnití je pak dle §u 461 obč. zák. S obejitím toho všeho nemůže však žalovaný tak učiniti na základě rozsudku proti manželu žalobkyně. Žalobkyně, jsouc osobou třetí při vedení exekuce, prokázala v tomto sporu taková práva na zabavených předmětech, jež činí vedení exekuce nepřipustným.

Čís. 6327.

Nesprávné doručení platební záповědi (§ 295 ex. ř.) finanční prokuraturě (na místě úřadu poukazujícím plat) jest napraveno tím, že přijala záповěď a podala proti ní rekurs ve věci samé.

Návrh na povolení exekuce zabavením dlužníkovy pohledávky proti

eráru nelze zamítnouti proto, že vymáhající věřitel v exekučním návrhu neudal pokladny, u níž měla být zabavená pohledávka vyplacena, a ne-nabídl v tomto směru osvědčení.

Likvidnost pohledávky podle dvorského dekretu ze dne 21. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s. nemusí být prokázána již v exekučním návrhu. Není-li tvrzení o likvidnosti pohledávky správné, jest věcí poddlužníka učiniti oznámení podle druhého odstavce §u 295 ex. ř. a druhého odstavce §u 39 ex. ř., není však oprávněn napadati z důvodu toho usnesení, povolující exekuci.

Bylo-li usnesení prvního soudu, povolující exekuci zabavením pohledávky (proti státu), k rekursu poddlužníka (eráru) rekursním soudem změněno v ten rozum, že byl exekuční návrh zamítnut, dovolací soud pak obnovil k dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele usnesení prvního soudu, jest vymáhajícímu věřiteli přisouditi proti poddlužníku útraty dovolacího rekursu.

(Rozh. ze dne 1. října 1926, R I 829/26.)

Exekuci zabavením dlužníkovy pohledávky za erárem soud první stolice povolil, rekursní soud k rekursu finanční prokuratury exekuční návrh zamítl. Důvody: Již ve zdejší zrušovací usnesení ze dne 9. února 1926 bylo uvedeno, že se nedopouští obšťávka, ani soudní zabavení pohledávek ještě nelikvidních a u veřejných pokladen ještě nepoukázaných. Strana vymáhající v novém exekučním návrhu uvedla v tom směru jen, že pohledávka proti eráru za stavbu domu pro celní zřízení v D-i stala se dnem 1. července 1926 likvidní, a nabídla o tom osvědčení výsledkem odborového přednosty zemské správy politické inženýra B-a, a na doplnění k vyzvání soudu udala dále, že pohledávka byla uvolněna a poukázána české finanční prokuratuře v Praze, o čemž rovněž nabídla osvědčení výsledkem onoho úředníka. Nehledíc k tomu, že nebylo uvedeno ani, u které pokladny bude pohledávka vyplacena, nestačí všeobecné tvrzení návrhu ku povolení exekuce. Hledíc k ustanovení §§ 54, 55 druhý odstavec ex. ř., bylo povinností strany vymáhající, by jednak všechny údaje potřebné pro rozhodnutí, přesně a podrobně uvedla, jednak by je dokázala a nestačí dovolávati se svědectví určité osoby (které ostatně soud exekuci povolující ani nevyšlechl), když osoba ta teprve musila být vyslechnuta soudem, což nesrovnává se se zásadou, že vyřízení exekučního návrhu nemá být zdržováno, pročť naříditi odstranění formálních závad při návrzích na povolení exekuce doporučuje se pouze za toho předpokladu, že vyřízení návrhu exekučního tím nebude zdrženo, by zodpovědnost za případný průtah a ztrátu přednosti nestihala soud (srov. komentář Neumannův k ex. ř. str. 234, pozn. 1). Z důvodů těch nezbylo než návrh exekuční zamítnouti a straně vymáhající ponechat, by si opatřila potřebné doklady ve formě listinné, což se srovnává s povahou osvědčení (cit. komentář str. 1130).

Nejvyšší soud obnovil k dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele usnesení prvního soudu a přiznal vymáhajícímu věřiteli proti Čsl. eráru nárok na náhradu útrat dovolacího rekursu.

D ů v o d y:

Prámem vytkla finanční prokuratura v rekursu do usnesení prvního soudu, že platební záповěď neměla býti doručena k jejím rukám. Podle § 295 ex. ř. má býti platební záповěď doručena úřadu, jenž jest povolán, poukázati příslušný plat, tímto úřadem byla však v tomto případě podle exekučního návrhu zemská správa politická v Praze. Ustanovení §u 295 ex. ř. nebylo dotčeno služební instrukcí pro finanční prokuratury, vydanou ministerským nařízením ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák., naopak praví tato instrukce sama v §u 2 I. předposlední odstavec, že zvláštní předpisy ustanovují, pokud mohou v soudním exekučním řízení i jiné úřady za stát jednati. Nesprávnost, že platební záповěď byla doručena k návrhu vymáhající strany finanční prokuratuře místo zemské správě politické, byla však napravena tím, že finanční prokuratura nejen neodepřela jejího přijetí, nýbrž podala proti ní i o věcné důvody se opírající rekurs, což nemohla podle § 15 služební instrukce učiniti bez dorozumění se zemskou politickou správou; proto nemůže býti důvodem k nařízení nového doručení, tím méně k dodatečnému zamítnutí exekučního návrhu.

Doručení platební záповědi pokladně, u níž zabavená pohledávka má býti vyplacena, jest v §u 295 ex. ř. ve znění novely o úlevách soudům ze dne 1. června 1914, čís. 118 předepsáno jenom, když je vymáhající věřitel navrhl. Exekuční návrh nemohl býti proto zamítnut z důvodu, že vymáhající strana neudala této pokladny a nenabídla v tomto směru osvědčení.

Rekursu finanční prokuratury nemělo však býti rekursním soudem vyhověno ani z toho důvodu, že vymáhající strana neosvědčila likvidnost zabavené pohledávky podle dvorského dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. Není-li zabavená pohledávka likvidní, nemůže býti ovšem exekuce provedena, z toho však nenásleduje, že by likvidnost musila býti vymáhající stranou již v exekučním návrhu prokázána. Podle §u 54 ex. ř. jest vymáhající věřitel povinen ohledně předmětu exekuce jenom udáti části majetku, na které má býti exekuce vedena, jakož i místo, kde tento majetek jest. Udání ta činí vymáhající věřitel na vlastní vrub a nebezpečí. Pro případ, že jsou jeho udání nesprávná, poskytuje exekuční řád dlužníku i dotčeným třetím osobám řadu prostředků, by si vymohly úplné neb částečné zrušení exekuce. V tomto případě tvrdila vymáhající strana v návrhu, že pohledávka, jejíž zabavení navrhla, jest již likvidní. Osvědčení správnosti tohoto tvrzení nebylo prozatím právě tak třeba, jako nemusí býti osvědčována v exekučním návrhu ani jiná skutková tvrzení o předmětu, na nějž se vede exekuce, leč ve případech, kde to zákon výslovně nařizuje, jako v §§ 90, 91, 133, 242 ex. ř. Není-li tvrzení vymáhající strany o likvidnosti správné, bylo na eráru jako poddlužníku, by to podle §§ 295 druhý odstavec a 39 druhý odstavec ex. ř. úředně oznámil exekučnímu soudu, toto oznámení pak platilo by za návrh na zrušení exekuce. Teprve při případném jednání o tomto návrhu mohlo by býti provedeno šetření dle § 55 ex. ř. včetně důkazů nabídnutých již vymáhající stranou. Když se erár místo

toho bránil proti exekuci rekursen do usnesení, povolujícího exekuci, užil nesprávného opravného prostředku, jenž měl býti zamítnut. Podle § 295 ex. ř. může sice úřad, zpravený o platební zápovědi, odporovati jí také rekursen, ale již nařízení ministerstva spravedlnosti z 15. prosince 1899, čís. 56 věst. (Hartmann str. 1034) upozornilo, že není po n e c h á n o úřadu na vůli, zda chce podati oznámení o nepřípustnosti exekuce, či rekurs. Rekursen lze vytýkati jenom ony nedostatky povolení exekuce, jež se netýkají jejího předmětu a byly patrný již ze spisů, na jejichž základě rozhodoval soud. Otázka, zda pohledávka, o jejíž zabavení šlo, jest likvidní, jest otázkou skutkovou, již nelze pro zákaz novot v rekursním řízení řešiti, nelikvidnost pohledávky mohla a může býti uplatněna jenom oznámením podle § 39 druhý odstavec ex. ř. Usnesení prvního soudu musilo býti proto obnoveno.

Poněvadž v této věci jde vlastně o mezispor, ve kterém čl. erár, zastoupený českou finanční prokuraturou, vystupuje jako soupeř (poddlužník), bylo mu, ježto dovolací rekurs měl úspěch, uložiti podle §§ 41 a 50 c. ř. s. a §u 78 ex. ř. náhradu těchto útrat. (Srovnej rozhodnutí sb. n. s. 4433 a Gl. U. N. F. 338).

Čís. 6328.

Žádost o povolení práva chudých pro zamýšlený spor nelze zamítnouti proto, že soudci jeví se spor býti beznadějným nebo svévolným.

(Rozh. ze dne 1. října 1926, R I 841/26.)

Soud první stolice (vrchní zemský soud v Praze) zamítl žádost Marie R-ové, by jí bylo uděleno právo chudých pro zamýšlený syndikátní spor. D ů v o d y: Dle ustanovení § 63 c. ř. s., § 15 nařízení ze dne 21. prosince 1915, čís. 380 ř. zák. a ze dne 15. ledna 1917 čís. 32 ř. zák. jest žádosti o udělení práva chudých zkoumati zejména také v tom směru, zda nároky, které zamýšlenou žalobou mají býti uplatňovány, se hodí k soudnímu vyřízení a zda jest zamýšlený pořad práva přípustným. Náležitosti té v projednávaném případě není. Žadatelka zamýšlí dle protokolů ze dne 15. července 1926 a ze dne 11. srpna 1926 podati žalobu na soudce, Rudolfa S-a, o náhradu škody z důvodu toho, že jí dle jejího udání nespravedlivě odsoudil pro přestupek urážky na cti dle § 496 tr. zák. Jak patrné, má žadatelka na mysli žalobu ve smyslu §§ 600—602 c. ř. s. pokud se týče § 1 a 10 zák. ze dne 12. srpna 1872, čís. 112 ř. zák., dle nichž jest poškozená strana oprávněna domáhati se náhrady škody žalobou, pakli soudcovský úředník u vykonávání své úřední působnosti překročením své úřední povinnosti způsobil straně porušení práva a tím škodu a opravné prostředky v soudním řízení stanovené neposkytují nápravu. Poněvadž dle vlastního přednesu žadatelky porušení stalo se odsouzením ve věci trestní domněle nespravedlivým, a dle obsahu předložených spisů trestních byla Marii R-ové usnesením ze dne 3. října 1925 povolena obnova trestního řízení a odsuzující rozsudek v celém rozsahu zrušen, není tu předpokladů pro žalobu syndikátní.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by o žádosti znovu rozhodl.